

Rudka, dnia 20-01-2017 r.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W RUDCE ZA 2016 ROK

Konstytucja RP w art. 18 gwarantuje każdej rodzinie polskiej ochronę i opiekę, ale jednocześnie zapewnia jej prawo do ochrony życia prywatnego, rodzinnego, decydowania o swoim życiu osobistym, do wychowywania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami oraz nienaruszalności mieszkania. Powyższe prawa rodzinne muszą być poszanowane przez pracowników pomocy społecznej przy jednoczesnym wspieraniu rodziny. Działalność ta jest bardzo trudna i wymagająca niezwykle wyczucia zaistniałej sytuacji. Dlatego też podstawą działań jest właściwa diagnoza, która uwzględnia informacje o warunkach bytowych, strukturze rodziny, panującej w niej atmosferze i zachowania wśród dorosłych jej członków oraz dzieci.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudce wykonuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone przez administrację rządową w zakresie:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- Uchwały Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P. z 2013 r. poz. 1024 ze zmianami),
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa z dnia 17 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudce składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej zgodnie z art. 110 ust 9 ustawy o pomocy społecznej.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, jednakże potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Celem pomocy jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby możliwości.

Świadczenia pomocy społecznej nie mogą stanowić źródeł utrzymania. Są to działania wspierające inicjatywę, zaangażowanie i chęć podopiecznych do poprawiania własnej sytuacji.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa
- sieroctwa
- bezrobocia
- bezdomności
- niepełnosprawności
- długotrwałej lub ciężkiej choroby
- przemocy w rodzinie
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych lub niepełnych
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego
- alkoholizmu lub narkomanii
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej

- klęski żywiołowej lub ekologicznej

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- a) osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 634,00 zł. netto mies.
- b) osobie w rodzinie w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 514,00 zł. netto mies.

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej dysfunkcji wymienionej powyżej
Ośrodek Pomocy Społecznej wykonuje:

- zadania własne Gminy o charakterze obowiązkowym
- zadania własne Gminy o charakterze nieobowiązkowym
- zadania zlecone z zakresu administracji rządowej
- pracę socjalną nie związaną z wydatkami finansowymi

Do zadań realizowanych przez ośrodek należą:

- przyznawanie zasiłków celowych, celowych specjalnych – z tej formy pomocy skorzystało 6 rodzin na kwotę **5 000 zł** (w tym 2 rodziny, którym wypłacono zasiłki z tytułu zdarzenia losowego – pożar).
- przyznawanie zasiłków okresowych (tu mimo że jest to zadanie własne środki są przelewane z budżetu państwa) - z tej formy pomocy skorzystało 44 rodziny na kwotę **77 143,75 zł**.
- przyznawanie zasiłków stałych osobom, które mają orzeczony umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności a nie kwalifikują się do otrzymania świadczeń rentowych z tej formy pomocy skorzystało 17 osób na kwotę **84 516,45 zł**.
- składki na ubezpieczenie zdrowotne od wypłaconych zasiłków stałych, z tej formy pomocy skorzystało 14 osób na kwotę **7 035,01 zł**.
- kierowanie do DPS – ponosiliśmy odpłatność za pobyt 4 mieszkańców naszej gminy w Domach Pomocy Społecznej. W 2016 r. była to kwota **122 698,47 zł**.
- zapewnienie pomocy osobom bezdomnym. Obecnie na terenie naszej gminy nie ma osób bezdomnych.
- udzielanie pomocy w formie dożywiania. Przyznano posiłek dla 67 osób na kwotę **48 199,87 zł** oraz zasiłek celowy na zakup żywności w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” dla 18 osób na kwotę **4 150,00 zł**.
- sprawianie pogrzebów
- opracowanie oceny zasobów pomocy społecznej
- organizowanie usług opiekuńczych

Głównym zadaniem pracowników socjalnych oprócz udzielania pomocy finansowej lub rzeczowej jest wsparcie w formie pracy socjalnej. W ustawie o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. jest zapisanych bardzo dużo zadań i obowiązków do realizacji dla pracowników pomocy społecznej szczególnie w zakresie pracy socjalnej świadczonej na rzecz podopiecznych.

Pracownik socjalny to zawód szczególnie, będący profesją, a jednocześnie powołaniem. Wymaga od osoby, która go wykonuje nie tylko interdyscyplinarnej wiedzy i umiejętności, ale również określonych cech osobowościowych. Pracownik socjalny działa na rzecz jednostki, grupy oraz środowisk społecznych, pomagając w rozwiązywaniu problemów i trudności tym, którzy sami ze względu na ich stan zdrowia lub przyczyn natury społecznej nie są w stanie temu sprostać. Zawód ten oprócz gruntownego przygotowania zawodowego wymaga empatii, serdeczności, cierpliwości, ciepła, aktywności, zrozumienia potrzeb drugiego człowieka, a także łatwości nawiązywania kontaktów interpersonalnych.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Postępująca bieda, bezrobocie, zły stan zdrowia obywateli, kryzys rodziny, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przemoc w rodzinie itp. to problemy, z którymi pracownicy Ośrodka spotykają się codziennie i problemy, którym starają się zapobiegać, przeciwdziałać, łagodzić ich skutki.

Bezpośrednie stykanie się pracowników pomocy społecznej z ogromem i różnorodnością problemów ludzkich to ciągły stres, myślenie o podopiecznych. To wieczna walka o zmianę mentalności ludzkiej, zmaganie się z czasem. Pracownicy pomocy społecznej są pomocaczami, wspierają ludzi w trudnych chwilach, niosą otuchę i pocieszenie, starają się w porę zapobiegać nieprawidłowościom i patologiom.

Praca socjalna to partnerstwo podopiecznego z pracownikiem socjalnym, wspólne rozwiązywanie problemów, wspólna droga w kierunku lepszego jutra.

Praca z rodziną wymaga, zatem dużej wiedzy, doświadczenia i delikatności, pomaga w osiągnięciu zadowalającego poziomu życia przez pomoc w pokonywaniu trudności, rozwiązywaniu problemów. Praca z klientem Ośrodka Pomocy jest bardzo ważna i bardzo znacząca:

- udzielamy porad prawnych, kontaktujemy się z radcą prawnym w wielu sprawach,
- pomagamy w uzyskaniu świadczeń emerytalno-rentowych, świadczeń alimentacyjnych,
- pomagamy i udzielamy rad w zakresie gospodarowania budżetem domowym oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego.
- kierujemy osoby na orzeczeni stopnia niepełnosprawności, pomagamy przy kompletowaniu dokumentów,
- udzielamy pomocy w nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy oraz w uzyskaniu możliwości udziału w programach i zajęciach aktywizujących dla bezrobotnych,
- udzielamy wsparcia dla bezrobotnego i jego rodziny,

- zapewniamy pomoc w uzyskaniu tytułu prawnego do zajmowanego lokalu,
- w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego,
- monitorujemy wspólnie z klientem opłacanie wydatków mieszkaniowych,
- udzielamy poradnictwa w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami,
- udzielamy pomocy w zakresie:
 - uzyskania świadczeń zdrowotnych
 - w dotarciu do placówki zdrowotnej
- dowozu dzieci na badania psychologiczne do poradni szkolno-psychologicznej,
- w ustaleniu stopnia niepełnosprawności,
- informujemy o możliwościach korzystania z ulg oraz uprawnień przysługujących osobie niepełnosprawnej,
- w uzyskaniu świadczeń materialnych PFRON,
- w dostępie do konsultacji psychologicznej i psychiatrycznej i podjęcia leczenia,
- w umieszczeniu osoby w szpitalu psychiatrycznym,
- w zapewnieniu opieki całodobowej np. w Domu Pomocy Społecznej,
- w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie i środowisku, wsparcie w rozwiązywaniu problemu przemocy w rodzinie.

Pomagamy w załatwieniu różnych spraw urzędowych. Współpracujemy z Dyrektorami szkół, z pedagogiem, kuratorami sądowymi, księdzem, KRUS, ZUS, Sądem, GKRPA i Zespołem Interdyscyplinarnym.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również zadania zlecone przez Wójta

- **Świadczenia rodzinne oraz dodatki do zasiłku rodzinnego:**
- dodatek z tytułu urodzenia dziecka
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka
- dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka
- **Świadczenia opiekuńcze:**
- zasiłek pielęgnacyjny
- świadczenie pielęgnacyjne
- **Fundusz alimentacyjny:**
- przyjmowanie wniosków i wypłata świadczeń dla wierzycieli
- podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych

- **Składki zdrowotne od świadczeń rodzinnych**
- **Stypendia szkolne**
- **Karta Dużej Rodziny**
- **Świadczenia wychowawcze 500+**

W 2016 r. w ramach zadań wynikających z w/w ustawy wydano ogółem **189** decyzji na:

1. zasiłki rodzinne wraz z dodatkami: **122** rodzin, **372 463 zł**
2. świadczenia opiekuńcze: **57** rodzin **217 991,40 zł**, z tego zasiłki pielęgnacyjne **42** rodziny **77 418 zł** oraz świadczenie pielęgnacyjne **5** rodzin **78 000 zł**, specjalny zasiłek opiekuńczy **7** rodzin **38 480 zł**, zasiłek dla opiekuna **3** rodzin **24 093,40 zł**
3. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka: **17** rodzin, **17 000 zł**
4. składki na ubezpieczenie społeczne: **5** osób, **8 872,21 zł**
5. składka na ubezpieczenie zdrowotne: **11** osób, **6 123,01 zł**
6. świadczenie rodzicielskie: **11** osób, **61 196,30 zł**

Realizując ustawę o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych wydano **5** decyzji przyznające świadczenia alimentacyjne na łączną kwotę **27 800,00 zł**. Ustawa wiąże się z szeregiem zadań i obowiązków spoczywających na realizatorze ustawy. Wciąż wymagana jest ścisła współpraca z komornikami, sądami, Urzędami Pracy w celu aktywizowania dłużników alimentacyjnych do wywiązywania się ze swoich obowiązków. Dochody własne gminy z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwrócone przez dłużników alimentacyjnych to **3 484,82 zł**:

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyżej niż 500 zł.

Łącznie na realizację świadczeń rodzinnych, fundusz alimentacyjny oraz składkę społeczną odprowadzaną za osoby pobierające niektóre świadczenia opiekuńcze wydano w roku 2016 r. kwotę w wysokości 721 165,65 zł.

W Gminnym Ośrodku Pomocy społecznej realizowane są również stypendia szkolne. W 2016 roku z pomocy w tej formie skorzystało 65 uczniów w 40 rodzinach. Kwota wypłaconych świadczeń to **60 728,00 zł w tym 15 182,00 zł – 20% środki własne gminy.**

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin posiadających co najmniej trójkę dzieci zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia. W okresie od 1.01.2016 r. do 31.12.2016 r. wydaliśmy 16 kart dla 3 rodzin.

Od 1 kwietnia 2016 roku w ośrodku realizowany jest również „**Program 500+**”. Wsparciem objętych jest 221 dzieci. Z tej formy pomocy korzysta 128 rodzin. Złożono 139 wniosków, 6 wniosków przekazano do ROPS w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego. Z wdrożeniem programu 500 + wiązało się wiele obaw, jednakże po kilku pierwszych, najtrudniejszych miesiącach – z uwagi na dużą ilość wniosków można stwierdzić, iż realizacja programu przebiegła bardzo sprawnie. Łączna wydatkowana kwota w 2016 r. to **950 650,20 zł.**

Łączna kwota wydana na realizację wszystkich zadań realizowanych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej wynosi 1 887 967,14 zł

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Zarządzeniem Wójta Gminy Rudka Nr 12 z dnia 22-03-2011 r. zastał powołany Zespół Interdyscyplinarny do spraw rozwiązywania przemocy w rodzinie. Zespół liczy 9 członków są to przedstawiciele różnych instytucji, którzy swoją wiedzą i doświadczeniem pomagają rozwiązywać trudne problemy dotyczące przemocy w rodzinie. W 2016 roku została założona 1 Niebieska karta – A przez Oświatę. Kontynuowano w 2016 r. 2 NK założone w 2015 r. W 2016 roku odbyło się 5 posiedzeń ZI.

W 2017 roku nadal będziemy realizować ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, będziemy zapobiegać, informować, pomagać i wspólnie rozwiązywać występujące problemy w rodzinach.